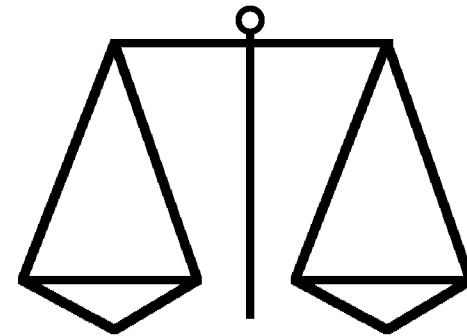

SĄD APELACYJNY
W KATOWICACH

- BIULETYN -

nr 1 - 2 / 96

Katowice 1996

S P I S T R E S C I

I.

**Orzeczenia w sprawach karnych
str. 1 - 8**

II.

**Orzeczenia w sprawach cywilnych
str. 9 - 12**

III.

**Orzeczenia w sprawach z zakresu prawa pracy
i ubezpieczeń społecznych
str. 13 - 21**

1.

Orzeczenia w sprawach karnych

1. Brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, by ustawodawca zamierzał z zakresu pojęcia "działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego" wyłączyć walkę orężną, która z natury rzeczy wiąże się z używaniem broni palnej i z zagrożeniem czy unicestwieniem życia ludzkiego. Walka taka była ... zjawiskiem bardzo częstym bezpośrednio po ostatniej wojnie, zwykle surowo represjonowanym przez ówczesne władze. Gdyby ustawodawca chciał tę walkę orężną wyłączyć z zakresu działania ustawy z 23.02.1991r. - co zresztą byłoby pozbawione dostatecznego uzasadnienia - musiałby to uczynić *expressis verbis*. Nie uczynił tego, więc przepis art.1 ust.3 należy odnieść jedynie do przypadków polegających np. na aktach gwałtu, skierowanych przeciwko osobom postronnym, nie zaangażowanym w walkę polityczną, gdy te akty były motywowane działaniem na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. Ze stosowaniem tego przepisu mogą powstać różne wątpliwości, ale w zasadzie brak ich, gdy walka orężna na rzecz niepodległości była skierowana przeciwko zbrojnym filarom ówczesnego reżimu, które stanowiły Urzędy Bezpieczeństwa i Milicja Obywatelska.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 25 stycznia 1995r.
sygn.akt II AKo 236/95

2. Rozpowszechnianie zasłyszanych w radiu informacji o chorobie Józefa Stalina wśród podległych pracowników nie może być uznane za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, aczkolwiek stanowiło wyraz nie związanej z taką działalnością wolności słowa.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 23 kwietnia 1995r.
sygn.akt II AKo 56/96.

3. Przepis art. 409 kpk poddaje kontroli zażaleniowej tylko określone kategorie postanowień i oczywistym jest, że do żadnej z nich nie należy postanowienie odmawiające wydania listu żelaznego. Nie sposób uznać, że instytucja listu żelaznego należy do środków zapobiegawczych. Nie została ona wymieniona w katalogu tych środków i tylko do pewnego stopnia wykazuje podobieństwo do nich, tj. ma zagwarantować stawiennictwo oskarżonego w procesie. Cel ten ma jednakże osiągnąć nie poprzez nałożenie określonej uciążliwości, tak jak ma to miejsce w przypadku środków zapobiegawczych, lecz przez przyznanie oskarżonemu określonego przywileju (odpowiadania z wolnej stopy). Ta właśnie odmienność nie pozwala uznać, że postanowienie odmawiające wydania listu gończego narusza prawa oskarżonego lub szkodzi jego interesom, co stanowi w myśl art. 374 § 3 kpk warunek (gravamen) dopuszczalności zaskarżenia. Nie zmienia przecież ono w niczym dotychczasowej sytuacji procesowej oskarżonego i nie nakłada na niego żadnej nowej uciążliwości.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 3 kwietnia 1996r.
sygn. akt II AKo 116/96

4. I.

...właśnie w tego typu sprawach, w szczególności gdy sprawca od wielu lat prowadzi rozległą, wielotorową działalność gospodarczą wywiązując się w dużej mierze ze swoich zobowiązań, a zarzut dotyczy fragmentu tej działalności, w której słuszne roszczenia pokrzywdzonego tylko w określonym zakresie przez oskarżonego były realizowane, prokurator winien dołożyć wszelkiej staranności, aby wykazać dowodowo, głównie przez okoliczności strony przedmiotowej, zamiar zagarnięcia mienia i obalić tezę, że należności sprzedającego nie są jedynie długiem w pojęciu prawa cywilnego.

II.

Niewątpliwie w sytuacji, gdy sprawca nie przyznaje się do winy niezbędnym jest, dla ustalenia zamiaru wyłudzenia mienia, dokładne rozważenie strony przedmiotowej działania, co na zamiar ten może w sposób zdecydowany rzutować. W szczególności zwrócić uwagę należy:

- czy w okresie poprzedzającym zarzut sprawca prowadził podobną działalność i czy realizował w pełni roszczenia kontrahentów,
- czy w inkryminowanym okresie w całości sprzedawał nabyty towar, w jakiej formie: gotówkowej, na raty, bądź rzeczowej oraz jakie czynił starania dla egzekwowania własnych należności,
- czy towaru nie sprzedawał poniżej kosztów jego uzyskania, na co m.in. składa się cena towaru, koszty związane z transportem, koszty składowania oraz dostarczania go nabywcy,
- czy w wymienionym okresie nastąpił w relacji do poprzedniego spadek obrotu konkretnym towarem oraz, czy było to efektem czynników od sprawcy niezależnych, lub nie dołożeniem należytej staranności w określeniu planowanego finansowania działalności,
- czy w wielopostaciowej działalności gospodarczej pieniądze, uzyskane ze sprzedaży towaru inwestowane były w przedsiębiorstwo jako całość, a jeśli tak, to na ile realne były jego zyski, aby z nich zrealizować należności pokrzywdzonych towar sprzedających w umowie określonym terminie,
- czy kondycja finansowa sprawcy w chwili zawierania umów była na tyle dobra, że zapewniała możliwość terminowej zapłaty ceny, czy też w momencie tym w kalkulowano już to, że termin ten nie zostanie zachowany.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 13 grudnia 1995r.
sygn. akt II AKz 328/95

5. Sprawy, w których występuje łączność podlegają rozpoznaniu według właściwości szczególnej, określonej w art. 23 i 24 § 1 kpk i stosowanie jej jest obligatoryjne Istnieje wprawdzie możliwość odstąpienia od tej właściwości, ale nastąpić to może tylko w przypadkach wyjątkowych - "gdy zachodzą okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie sprawy".

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 6 grudnia 1995r.
sygn. akt II AKz 295/95.

6. Według art.11 ustawy z 29 czerwca 1995r. o zmianie kodeksu postępowania karnego... (Dz.U.nr 89,poz.443),zmiany zawarte w art.1 tej ustawy odnoszące się do stosowania przez sąd tymczasowego aresztowania w postępowaniu przygotowawczym wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia ustawy. W przepisie tym nie chodzi tylko o stosowanie przez sąd tymczasowego aresztowania po raz pierwszy, czyli o zastosowanie aresztu, lecz o zespół przepisów regulujących - odmiennie niż dotychczas - kwestię przedłużania okresu aresztowania, czy też łącznego stosowania tego środka. Natomiast nowelizacja ustawy, opublikowana 30 grudnia 1995r. w Dz.U.nr 154,poz.793 sprowadza się do dodania przepisu art. 10 "a" i zmodyfikowania art.11 o tyle, że rozszerzył on krąg regulacji prawnych wchodzących w życie dopiero od 4 sierpnia 1996 o określone w art.217 kpk podstawy prawne tymczasowego aresztowania.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 24 stycznia 1996r.
sygn. akt II AKz 23/96.

7. Przepis art.10 ust.1 ustawy z 23 czerwca 1973r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U. z 1983r. nr 49 poz.223 ze zm.) nie ma zastosowania mimo podwyższenia wobec oskarżonego wymiaru kary zasadniczej w związku z wniesioną na jego niekorzyść apelacją w sytuacji, gdy jednocześnie nie uwzględniono skierowanej przeciwko rozstrzygnięciu o winie apelacji wniesionej na korzyść oskarżonego, co sprawia, iż zasadnym jest wymierzenie opłaty za drugą instancję w wysokości należnej za instancję pierwszą po myśli art.8 cytowanej ustawy, a nie opłaty za obie instancje. Ratio legis wspomnianego na wstępie przepisu sprowadza się bowiem do tego, by nie obciążać dodatkowo oskarżonego błędnym co do kary rozstrzygnięciem sądu I instancji, natomiast nie ma ona zastosowania wówczas, gdy ten decyduje się na wniesienie środka odwoławczego co do winy, który nie zostanie uwzględniony.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 28 marca 1996r.
sygn. akt II AKa 42/96.

8. 1.

Istotnie przepis art.158 kpk wprowadza ustawy zakaz zastępowania m.in. zeznań świadków treścią pism i zapisków, niemniej jednak w sytuacji, gdy na okoliczność treści w tych pismach, bądź zapiskach zawartych przesłuchuje się ich autora w charakterze świadka, który potwierdza ich autentyczność - tak co do formy jak i informacji w nich zawartych - to notatki takie stają się integralną częścią owych zeznań, nie obrażając wspomnianego wyżej przepisu.

II.

Przepis art.247 § 1 kk jest jednym z tych, który chroni polski wymiar sprawiedliwości i w związku z powyższym pracownik towarzystwa ubezpieczeniowego, w tym również i PZU SA nie jest upoważniony do uprzedzenia o odpowiedzialności karnej, wynikającej z tego przepisu. Tym samym oświadczenia osób w tym trybie złożone, nawet fałszywie, nie są zeznaniami służącymi jako dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu, prowadzonym na podstawie ustawy. W szczególności bowiem wspomniana wyżej możliwość nie wynika z podstawowego dla opisanych wypadków aktu prawnego, jakim jest ustawa z 28 lipca 1990r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U.nr 59 poz.344 ze zm.).

Wyrok SA w Katowicach z dnia 7 grudnia 1995r.
sygn. akt II AKr 194/95.

9. Pojęcie usiłowania nieudolnego kojarzy się z sytuacją w której nie może powstać szkoda, gdyż nie ma podmiotu, który mógłby tę szkodę ponieść, bądź też użyty środek nie jest w stanie tę szkodę wyrządzić. Czy można przyjąć usiłowanie nieudolne, gdy jest osoba i nawet doznaje określonej w art.210 kk szkody na skutek użycia gwałtu na jej osobie, natomiast nie ma mienia...? Wypada w tej sprawie przyjąć stanowisko konsekwentnie subiektywne i przy ocenie usiłowania jako nieudolne, bądź udolne brać pod uwagę ten przedmiot, na który nastawiony był zamiar sprawcy.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 22 lutego 1996r.
sygn. akt II AKr 385/95

10. Czynność okazania, która wprawdzie nie jest uregulowana przepisami kpk, jest w swej istocie szczególnym dowodem z zeznań świadka głównie wówczas, gdy oprócz wskazania konkretnej osoby podaje on, będąc uprzedzony o treści art. 247 § 1 kk, jaką rolę osoba ta odegrała w inkryminowanym zdarzeniu i dlatego w sytuacjach przewidzianych przez przepis art. 337 § 1 kpk, podlega odczytaniu przez sąd.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 29 lutego 1996r.
sygn. akt II AKr 411/95

11. Brat zmarłego ojca wnioskodawcy nie wykonujący zawodu adwokata nie może być pełnomocnikiem tegoż do reprezentowania go w sprawie z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę dochodzonych w trybie ustawy rehabilitacyjnej, bowiem nie jest on osobą uprawnioną do tego według przepisów ustawy o ustroju adwokatury (art. 79 § 1 kpk i art. 72 kpk).

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 13 marca 1996r.
sygn. akt II AKo 61/96.

12. Skoro obaj oskarżeni używali wobec J.F. siły fizycznej bijąc ją, a nie da się precyzyjnie zindywidualizować, który z nich spowodował konkretne obrażenia, zasadnym było przyjęcie w zbiegu z art. 168 § 2 kk przepisu art. 158 § 1 kk a nie jak uczynił to Sąd Wojewódzki, przepisu art. 156 § 2 kk.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 6 lipca 1995r.
sygn. akt II AKr 174/95.

13. Powołana przez obrońcę oskarżonego podstawa prawna legitymująca go do wniesienia zażalenia na postanowienie odmawiające zmiany sposobu zabezpieczenia majątkowego, oparta na przepisie art. 250 § 2 kpk jest błędna, bowiem orzeczenie takie podlega zaskarżeniu na podstawie subsydiarnie stosowanych w tym zakresie

przepisów kodeksu postępowania cywilnego, a mianowicie art. 741 kpc w zw. z art. 60 kpk, co rodzi zasadnicze reperkusje nie tylko w zakresie właściwości rzeczowej, ale również podstaw zmiany bądź też uchylenia postanowienia o zabezpieczeniu, zawartych w przepisie art. 742 § 1 kpc.

Zgodnie z treścią przepisu art. 742 § 1 kpc uznać należy, że postanowienie będące w swej istocie zarządzeniem tymczasowym o zabezpieczeniu wydane przez prokuratora można uchylić lub zmienić, gdy odpadnie lub zmieni się przyczyna zabezpieczenia, albo gdy dłużnik, a w tym wypadku w postępowaniu karnym oskarżony, złoży do depozytu sądowego sumę wystarczającą do zabezpieczenia.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 23 stycznia 1996r.
sygn. akt II AKz 13/96.

14. Sprawca, który usiłując pozbawić życia człowieka swoim zachowaniem wyczerpuje jednocześnie znamiona występku z art. 155 § 1 pkt. 2 kk, który to skutek obejmuje swoim zamiarem, chociażby ewentualnym, a następnie dobrowolnie swym aktywnym działaniem, nawet w sposób pośredni zapobiega śmierci człowieka, organizując pomoc medyczną, odpowiada jedynie za popełnienie występku ciężkiego uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, wynikającego ze wspomnianego wyżej przepisu, a staje się bezkarny za usiłowanie zabójstwa.

Gdyby zaś w analogicznej sytuacji nie spowodował swym działaniem opisanego skutku, niezbędnym byłoby umorzenie postępowania w sprawie, gdyż nie podlegałby on karze, co stwarza bezwzględną negatywną przesłankę postępowania w rozumieniu przepisu art. 11 pkt. 2 kpk w zw. z art. 13 § 1 kk.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 25 kwietnia 1996r.
sygn. akt II AKa 76/96.

15. Skrócenie okresu tymczasowego aresztowania podlegającego zaliczeniu na poczet kary orzeczonej w danej sprawie byłoby zatem dopuszczalne tylko wtedy, gdyby apelacja prokuratora zarzucała błędne zaliczenie aresztu i domagała się wyeliminowania okresu odbywania kary w innej sprawie.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 26 marca 1996r.
sygn. akt II AKr 311/95.

16. Naruszenie przepisów art.76 kpk, art.9 i 71 kpk jest więc tej rangi, że należy mówić o uchybieniu procesowym wymienionym w art.388 pkt 6 kpk. Oczywiście jest wszak, że we wszystkich tych przepisach chodzi o rzeczywistą i rzetelną obronę, nie zaś o pozory obrony i jedynie fizyczną obecność obrońcy na rozprawie.

Co prawda obowiązek przestrzegania niesprzeczności interesów oskarżonych obciąża przede wszystkim obrońcę, ale również sąd - będący gwarantem przestrzegania uprawnień procesowych oskarżonego - jest zobligowany do stosownej reakcji w przypadku dostrzeżenia kolizji obrony.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 29 lutego 1996r.
sygn. akt II AKr 386/95.

17. W sytuacji, gdy dana osoba włącza się do zajścia na prośbę jednego z uczestników, to biorąc następnie aktywny udział w bójce lub pobiciu, popełnia własne przestępstwo i odpowiada za występki z art.158 kk w formie dokonanej, nie zaś tylko za udzielenie pomocy do popełnienia tego przestępstwa. Jest ono bowiem dokonane nawet wtedy, gdy udział w zajściu polega jedynie na słownym zagrzewaniu do walki lub np. na podawaniu narzędzi służących do atakowania strony przeciwnej.

Natomiast udzielenie pomocy do popełnienia występku z art.158 kk mogłoby np. polegać na przekazaniu informacji co do czasu i miejsca pobytu określonej osoby, zaatakowanej następnie przez sprawców przestępstwa.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 26 marca 1996r.
sygn. akt II AKa 16/96.

II.

Orzeczenia w sprawach cywilnych

1. Odwołanie dyrektora przedsiębiorstwa państwowego powoduje nieusuwalną utratę zdolności sądowej w sporach między radą pracowniczą a dyrektorem i tym samym skutkuje odrzucenie wniosku na podstawie art.199 § 1 pkt 1 w związku z art.13 § 2 kpc.

Postanowienie SA w Katowicach z dnia 4 lipca 1995r.
sygn. akt I ACr 284/95.

2. Rysunki przedstawiające butelki, karafki, kieliszki z napisami; wódka, piwo, drinki, umieszczone w reklamach restauracji, sklepów, hurtownii nie są reklamą napojów alkoholowych lecz stanowią informację handlową dotyczącą rodzajów oferowanych towarów.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 4 lipca 1995r.
sygn. akt I ACr 346/95.

3. Odmowa uiszczenia przez członka spółdzielni opłat za lokal w sytuacji gdy należności te były ustalone wadliwie i nie znajdowały uzasadnienia w faktycznie ponoszonych kosztach nie może uzasadniać pozbawienia członka prawa do tego lokalu.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 4 lipca 1995r.
sygn. akt I ACr 312/95.

4. Obniżenie wierzytelności w stosunku do dłużnika w postępowaniu układowym nie wpływa na zakres odpowiedzialności współdłużników i poręczycieli. Osoby te ponoszą odpowiedzialność za cały dług zaś w razie zaspokojenia wierzyciela nie mogą żądać od dłużnika głównego więcej niż sumy wynikającej z zawartego układu.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 12 lipca 1995r.
sygn. akt I ACr 400/95.

5. Ważność poręczenia nie jest uzależniona od stosunku prawnego łączącego poręczyciela z dłużnikiem natomiast deklaracja wekslowa spełniająca przesłanki ważnego poręczenia cywilnego może być dowodem nawiązania się stosunku prawnego między wierzycielem a poręczycielem.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 19 października 1995r.
sygn. akt I ACr 514/95.

6. Istnienie decyzji administracyjnej uznającej za właściciela gruntu wspólnotę gromadzką wyklucza możliwość wykazywania w postępowaniu sądowym, iż grunt ten przed wydaniem decyzji stanowił mienie gromadzkie lub gminne. Nie włącza to jednak możliwości dowodzenia, iż po wydaniu decyzji administracyjnej nieruchomości przeszła na własność Skarbu Państwa lub Gminy w sposób pierwotny lub w drodze czynności prawnej.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 20 września 1995r.
sygn. akt I ACr 478/95.

7. Decyzja przydzielenia członkowi mieszkania spółdzielczego na podstawie art.213 § 3 prawa spółdzielczego może być odwołana jedynie przez uchylenie się od skutków prawnych złożonego oświadczenia z powodu wad określonych w art.84 i 86 kc.

Ochrona członka przed nieuzasadnionym uchylaniem się spółdzielni od złożonego oświadczenia może być realizowana w drodze powództwa o ustalenie ważności przydziału lub o istnienie spółdzielczego prawa do lokalu bez wyczerpania posępowania wewnątrzspółdzielczego.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 listopada 1995r.
sygn. akt I ACr 659/95.

8. Solidarnej odpowiedzialności współników za długi spółki cywilnej /art.684 kc/ nie uchyla fakt jej rozwiązania ale tylko w odniesieniu do zobowiązań powstałych w okresie jej istnienia. Wypowiedzenie udziału w spółce cywilnej może być złożone z zastrzeżeniem warunku lub terminu /art.89 kc/.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 17 listopada 1995r.
sygn. akt I ACr 583/95.

9. Warunkiem rozwiązania umowy dożywocia poza wystąpieniem przesłanek z art. 913 § 1 kc jest ponadto zaistnienie szczególnej sytuacji wyrażającej się nie tylko w niemożności osiągnięcia należytego rezultatu przez zamianę świadczeń wynikających z umowy na rentę ale także w drastycznym naruszeniu przez zobowiązanego zasad współżycia społecznego.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 21 listopada 1995r.
sygn. akt I ACr 520/95.

10. Wymagalność i opóźnienie świadczeń pieniężnych z tytułu szkód górniczych od wejścia w życie ustawy z 4 lutego 1994r. - prawo geologiczne i górnicze /Dz.U. nr 27,poz.96/ ocenia się według przepisów kodeksu cywilnego.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 21 listopada 1995r.
sygn. akt I ACr 592/95.

11. Bezskuteczny upływ terminu wyznaczonego na podstawie art.491 § 1 kc do spełnienia świadczenia nie skutkuje sam przez się rozwiązaniem umowy lecz jedynie upoważnia wierzyciela do złożenia oświadczenia o skorzystaniu z prawa odstąpienia od umowy.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 grudnia 1995r.
sygn. akt I ACr 699/95.

12. Brak spełnienia wymogu łącznej reprezentacji przedsiębiorstwa przy zawieraniu umowy nie może być konwalidowany w drodze późniejszego potwierdzenia tej umowy przez pozostałe osoby umocowane do reprezentacji przedsiębiorstwa.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 grudnia 1995r.
sygn. akt I ACr 712/95.

III.

Orzeczenia z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

1. Teza na tle przepisów ustawy z dnia 24.05.1990r /Dz.U.nr 36,poz.90/ o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym

Przepisy uniemożliwiające dochodzenie roszczeń uzupełniających na podstawie kodeksu cywilnego zostały uchylone ustawą z dnia 24.05.1990r.o zmianie niektórych przepisów z zaopatrzeniu emerytalnym /Dz.U.nr 36,poz.90 z mocą od dnia 1.01.1990r. Zatem termin 3-letniego okresu przedawnienia rozpoczął bieg najpóźniej w dniu ogłoszenia tej ustawy w Dzienniku Ustaw.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 20 lipca 1995r.
sygn. akt III APr 25/95.

2. Teza na tle art.135 kp

Sztygarów zmianowych w oparciu o § 1 załącznika nr 6 do Porozumienia z dnia 26.11.1985r.w sprawie branżowego systemu wynagrodzeń(...) traktuje się na równi z pracownikami na stanowiskach kierowniczych w rozumieniu art.135 kodeksu pracy w zakresie przyjmowania i zdawania zmiany.Zatem za wykonywanie tych czynności wynagrodzenie za godziny nadliczbowe powodowi się nie należy.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 8 czerwca 1995r.
sygn. akt III APr 10/95.

3. Teza na tle art. 197 i 203 kodeksu handlowego

Z treści art.203 kh wynika, iż w umowach między spółką a członkami zarządu tudzież w sporach między nimi reprezentuje spółkę rada nadzorcza lub pełnomocnicy powołani uchwałą wspólników.Innymi słowy umowę o pracę czy inną umowę prawa cywilnego z powodem musiałaby zawrzeć rada nadzorcza bądź specjalny pełnomocnik,

bowiem omawiany przepis ma zastosowanie do wszystkich umów zawieranych przez spółkę z członkami zarządu - tak ze stosunku spółki jak i we wszystkich innych umowach.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 22 lutego 1996r.
sygn. akt III APr 79/95

4. Teza na tle ustawy z 25.08.1981r.

o przedsiębiorstwach państwowych /Dz.U.nr 18 z 1991r/
 i Uchwały SN z 29.08.1995r. I PZP 22/95 /Wokanda nr 12 z 1995r./

Zarządzenie likwidacji przedsiębiorstwa, powoduje odwołanie dyrektora i rozwiązanie organów samorządu załogi. Jedynym organem, który może działać w imieniu przedsiębiorstwa staje się organ założycielski. Wyznaczenie likwidatora, jeżeli prowadzi do nawiązania stosunku pracy, powoduje jego nawiązanie na rzecz likwidowanego przedsiębiorstwa, w imieniu którego działa organ założycielski.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 16 lutego 1996r.
sygn. akt III APr 77/95.

5. Teza na tle Zarządzenia nr 14 Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 17.06.1992r. w sprawie wynagrodzenia prowizyjnego komorników sądowych za czynności egzekucyjne

a.
 Redakcja § 1 ust.3 Zarządzenia nr 14 jest na tyle czytelna, iż bez wątplenia wskazuje, że wysokość prowizji stanowi tylko 2% opłat pobranych przez niego /komornika/ stosownie do przepisów w sprawie taksy za czynności komorników - § 1 ust.2 zd.2.
 Zaś kwota stanowiąca te 2% nie może być wyższa niż jednokrotność przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w sferze budżetowej - § 1 ust.3 zd.2

b.
 Skoro komornik nawet po ostatecznym już ustaleniu zasad pobierania prowizji na podstawie § 1 ust.3 Zarządzenia nr 14 sporządzał dokument będący podstawą wypłaty żądanej przez niego prowizji i wprowadził do tego wykazu nierzetelne, bo sprzeczne z prawem zapisy, to nie można w żadnym wypadku podzielić stanowiska Sądu Wojewódzkiego, iż pobierając sporne należności, komornik był w dobrej wierze, i nie musiał się liczyć z obowiązkiem zwrotu spornej należności.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 16 lutego 1996r.
sygn. akt III APr 74/95

6. Teza na tle art.54 kp i 52 kp

Przepis art.54 kp wymaga wskazania konkretnego stanu faktycznego uzasadniającego zwolnienie dyscyplinarne, w sposób umożliwiający sądowi skontrolowanie na gruncie tego stanu faktycznego, słuszności stanowiska zakładu pracy.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 29 grudnia 1995r.
sygn. akt III APr 71/95.

7. Teza na tle art. 81 § 1 kp

Dla uznania gotowości do pracy niezbędna jest dyspozycyjność pracownika względem zakładu pracy. Zostanie ona zachowana w razie podjęcia innego zastępczego zatrudnienia, gdy przeszkoda ma charakter trwały. Samo formalne uprawnienie do wynagrodzenia za czas gotowości do pracy nie może korzystać z pełnej ochrony jeżeli pracownik nie starał się o uzyskanie innej pracy co do której nie było przeszkód.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 16 lutego 1995r.
sygn. akt III APr 64/95.

8. Teza na tle art. 363 § 1 kpc

Stosownie do treści art. 363 § 1 kpc orzeczenie sądu staje się prawomocne, jeżeli nie przysługuje co do niego środek odwoławczy lub inny środek zaskarżenia. Prawomocność oznacza ostateczne zakończenie postępowania. Do innych środków zaskarżenia zalicza się m.in. właśnie sprzeciw od wyroku zaocznego. Skoro pozwany nie wniósł w przewidzianym terminie środka odwoławczego od wyroku zaocznego/tzn. innego środka zaskarżenia/ to tym samym orzeczenie stało się prawomocne.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 26 stycznia 1996r.
sygn. akt III APr 75/95

9. Teza na tle art. 244 kpc

Karta zgonu, która jest wypełniana przez Urząd Stanu Cywilnego oraz Zespół Opieki Zdrowotnej - przychodnię lekarską przy kopalni jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 kpc, jest to bowiem dokument sporządzony przez odpowiedni organ administracji państwowej w zakresie jego kompetencji.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 29 grudnia 1995r.
sygn. akt III APr 63/95.

10. Teza na tle art 84 kp

Podstawową zasadą prawa pracy określoną w treści art. 84 kp jest niezbywalność prawa do wynagrodzenia. Szczególna ochrona wynagrodzenia za pracę obejmuje również prawo do podwyżki wynagrodzenia w postaci indeksacji.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 27 października 1995r.
sygn. akt III APr 40/95.

11. Teza na tle art. 10 "a" ust. 2 i ust. 1 ustawy z 1.02.1983r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin /Dz.U. z 1995r. nr 30 poz. 154/

a.

Ograniczenie, o którym mowa w art. 10 "a" ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin dotyczy wyłącznie okresu przeliczeniowego. Okres ten nie może być wyższy niż 45 lat /540 miesięcy/. Jeżeli natomiast - jak w rozpoznawanej sprawie - przewyższa ten limit, to podlega ograniczeniu do 540 miesięcy.

Tym samym zostaje ograniczona ilość okresów pracy górniczej wobec których mają zastosowanie korzystniejsze przeliczniki.

Powyższe ograniczenie nie może jednak oznaczać, że pewne okresy pracy górniczej - te których przeliczenie według przeliczników z ust. 1 art. 10 "a" - spowodowało przekroczenie limitu 540 miesięcy - w ogóle nie będą uwzględnione przy obliczaniu wysokości świadczenia. Należy je uwzględnić jako okresy składkowe czyli po 1,3% za każdy rok pracy.

b.

Suma lat przeliczeniowych nie może być wyższa niż 45 lat czyli 540 miesięcy. Nie oznacza to jednak, że pozostałych okresów pracy górniczej nie liczy się do wysokości świadczenia jako zwykłych okresów składkowych, gdyż byłoby to sprzeczne z przepisem art. 10 ustawy z dnia 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw. /Dz.U. nr 104, poz 450 ze zm./.

a. Wyrok SA w Katowicach z dnia 5 marca 1996r.
sygn. akt III AUR 1233/95

b. Wyrok SA w Katowicach z dnia 18 marca 1996r.
sygn. akt AUR 1124/95.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 19 marca 1996r.
sygn. akt. III AUR 1346/95

12.

a. Teza na tle art.24 ustawy z 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent/...//Dz.U.Nr 104,poz.450 ze zm./ oraz § 1 ust.1 pkt.3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty /Dz.U.Nr 58 poz.290/

Pojęcie "dochodu faktycznego" w rozumieniu przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych odpowiada pojęciu dochodu określonego w ustawie z 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych/Dz.U.nr 80,poz.350 ze zm./ .Zaś przepis art.22 powołanej ustawy podatkowej nadaje się do odpowiedniego stosowania w drodze analogii do ryczałtowego określenia kosztów uzyskania przychodu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych ze względu na rodzajowo podobne pojęcie kosztów uzyskania przychodu w prawie podatkowym i uzyskania dochodu w prawie ubezpieczeń społecznych.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 25 stycznia 1996r.
sygn. akt III AUr 1141/95

12.

b. Teza na tle art.24 ustawy z dnia 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent.../Dz.U.nr 104,poz.450/ i art.22 ust.10 ustawy z 26.07.1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych/Dz.U.nr 80,poz.350 ze zm./

W przypadku określenia przez Spółdzielnię Mleczarską w umowach zawartych z wozakami kosztów uzyskania przychodów w wysokości 50% - organ rentowy na potrzeby wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne, ma prawo badania jakie koszty uzyskania przychodu, przynoszące 20%/art.22 ust.10 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych/, były przez wozaków rzeczywiście odliczane przed Urzędem Skarbowym przy odprowadzaniu podatku dochodowego od osób fizycznych.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 28 lutego 1996r.
sygn. akt III AUr 1125/95.

13. Teza na tle § 4 ust.1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 1.04.1985r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent /tj.Dz.U.nr 11,poz.63 z 1989r. w brzmieniu ustalonym zmianami wprowadzonymi w Dz.U. z 1990r. nr 71,poz.418/ i uchwały nr 169 Rady Ministrów z 17.08.1981r. w sprawie dodatkowych świadczeń dla pracowników zmieniających pracę /M.P.nr 21,poz.195/

Rozwiązanie stosunku pracy z ubezpieczonym z przyczyn politycznych/udział w strajku w związku z wprowadzeniem stanu wojennego/zmienione później na tryb przewidziany w uchwale nr 169 Rady Ministrów z 17.08.1981r. w sprawie dodatkowych świadczeń dla pracowników zmieniających pracę nie daje podstaw do uwzględnienia jego żądania w kwestii wliczenia tej odprawy do podstawy wymiaru świadczenia.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 26 marca 1996r.
sygn. akt III Aur 1300/95.

14. Teza na tle przepisów art. a i 4 ustawy z 25.11.1986r o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń /Dz.U.nr 25,poz.137 z 1989r./oraz art.7 ust.1 pkt 1 ustawy z 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników/Dz.U.nr 71,poz.342 z 1993r./.

W aktualnie obowiązującej ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników brak jest przepisu regulującego kwestię zbiegu prawa do zasiłku macierzyńskiego przysługującego na podstawie ustawy, z analogicznym świadczeniem przysługującym w oparciu o inne przepisy. Na gruncie ustawy z 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków i ich rodzin /Dz.U.nr 24,poz.133 z 1989r./zagadnienie to regulował art.10 ust.2.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego pominięcie tego przepisu było celowe. Poprzez art.7 ust.1 aktualnie obowiązującej ustawy - nieobjęcie ubezpieczeniem społecznym określonym w tej ustawie osób podlegających innemu ubezpieczeniu społecznemu - wyłączyło możliwość zaistnienia m.in. zbiegu prawa do dwóch zasiłków macierzyńskich.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 19 marca 1996r.
sygn. akt III AUr 1227/95.

15. Teza na tle przepisów ustawy z 17.10.1991r. o rewaloryzacji emerytur i rent.../Dz.U. nr 104, poz. 450 ze zm/ i ustawy z 30.06.1994r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników /Dz.U.nr 184, poz. 385/.

Przepisy ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent... z 17.10.1991r./Dz.U., nr 184, poz. 385/nie przewidują zaliczenia okresu pobierania renty z tytułu wypadku przy pracy do okresów składkowych i nieskładkowych.

Również ustawa z 30.06.1994r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników /Dz.U.nr 184, poz. 385/nie przewiduje takiej sytuacji.

Ustawa ta w art.10 wprowadziła jedynie zaliczenie do stażu pracy okresu niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy, za który wypłacone zostało wynagrodzenie, lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 28 lutego 1996r.
sygn. akt III AUr 1162/95.

16. Teza na tle art.37 ust.6 ustawy z dnia 25.11.1986r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych /Dz.U.nr25 poz.137 z 1989r. ze zm./

Późniejsze uchylene przez Naczelny Sąd Administracyjny decyzji Inspektorów Sanitarnych o stwierdzeniu choroby zawodowej w wyniku uwzględnienia skargi zakładu pracy, nie zobowiązywało byłego pracodawcy do poinformowania organu rentowego o zmianie okoliczności mających wpływ na prawo do świadczenia tym bardziej, że okoliczności te miały miejsce już w trakcie pobierania przez ubezpieczonego świadczenia, a decyzja Inspektora nawet odmawiająca stwierdzenia choroby zawodowej nie wiąże sądu powszechnego.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 29 lutego 1996r.
sygn. akt III AUr 1080/95.

17. Teza na tle art.5 ust.1 i ust.2 ustawy z 2.09.1994r. o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach i zakładach wydobywania rud uranu/Dz.U.nr 111, poz. 537/

Z chwilą wejścia w życie ustawy z 2.09.1994r. o dodatku i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej/.../ dodatek ten przysługuje do emerytury lub renty wszystkim osobom, które spełniają kryteria określone w przepisie niezależnie z jakiej ustawy pobierają świadczenia.

Dodatek ten przyznawany jest na podstawie zaświadczenia organu wojskowego potwierdzającego rodzaj i okres wykonywanego przymusowo zatrudnienia w ramach zastępczej służby wojskowej.

Ubezpieczony przedłożył zaświadczenie z 12.12.1994r. spełniające wszystkie wymogi określone w ustawie.

Natomiast okoliczności, że Minister Obrony Narodowej wydał stosowne rozporządzenie określające organy właściwe do wydawania zaświadczeń dopiero w dniu 16.12.1994r., a więc już po upływie 3 tygodni od wejścia ustawy z życie nie może przemawiać na niekorzyść ubezpieczonego.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 28 lutego 1996r.
sygn. akt III Aur 1014/95.

18. Teza na tle przepisów art.88 ust. 1 Karty Nauczyciela w związku z art.1 pkt. 1 - 7 Karty Nauczyciela.

Nie można uznać za pracę w I kategorii zatrudnienia w charakterze trenera czy instruktora piłki nożnej w klubach sportowych. Praca ta nie jest bowiem pracą nauczycielską określoną w art.1 pkt 1 - 7 Karty Nauczyciela gdzie enumeratywnie wymienione zostały stanowiska i miejsca pracy, w których zatrudnienie daje powyższy przywilej. W wyliczeniu tym Kluby Sportowe zostały pominięte, brak tam również stanowiska trenera i instruktora piłki nożnej.

Wyrok SA w Katowicach z dnia 13 marca 1996r.
sygn. akt III Aur. 1195/95.
